

KLAUSIMYNAS PASKIRTAJAM KOMISIJOS NARIUI**Piotrui SERAFINUI****Biudžetas, kova su sukčiavimu, viešasis administravimas****1. Bendra kompetencija, įsipareigojimai Europai ir asmeninis nepriklausomumas**

Kuriuos savo asmeninės kvalifikacijos ir patirties aspektus išskirtumėte kaip itin tinkamus tapti Komisijos nariu ir dirbti dėl Europos bendrojo intereso, ypač srityje, už kurią būtumėte atsakingas? Kaip prisidėsite prie Komisijos politinių gairių įgyvendinimo? Kaip įgyvendinsite lyčių aspekto integravimą ir kaip lyčių aspektu grindžiamą požiūrį įtrauksite į visas Jūsų atsakomybei priskirtinas politikos sritis? Kaip įgyvendinsite jaunimo klausimų integravimą?

Kaip galėtumėte Parlamentui įrodyti, jog esate nepriklausomas? Kaip užtikrintumėte, kad dėl Jūsų ankstesnės, dabartinės ar būsimos veiklos nekils jokių abejonių, kad galite tinkamai eiti pareigas Komisijoje?

Visada palaikiau stipraus ir vieningo Europos žemyno idėją. Visą savo profesinę ir politinę karjerą dirbau viešojoje tarnyboje, o Europa ir Europos Sąjunga visada buvo platesnis mano darbo laukas. Tiek Lenkijos, tiek Europos administracijoje ėjau įvairias su ES reikalais susijusias pareigas ir daugelis jų tiesiogiai siejosi su biudžeto klausimais. Didžiuojuosi, kad savo pirmajame darbe turėjau galimybę padėti Lenkijos stojimo į Europos Sąjungą vyriausiajam derybininkui. 2002 m. Kopenhagoje įvykusiame istoriniame aukščiausio lygio susitikime, kuriame buvo susitarta pradėti dešimties šalių stojimo derybas, konsultavau dėl finansinio paketo ir su ES biudžetu susijusių klausimų. Taip pat dalyvavau kampanijoje, vykdytoje rengiantis Lenkijos referendumui dėl stojimo į Europos Sąjungą, be kita ko, kaip vienas iš ataskaitos dėl narystės ES sąnaudų ir naudos rengėjų. Dirbdamas Lenkijos vyriausybėje ėjau pareigas valstybės tarnyboje ir kartu atlikau politinius vaidmenis, be kita ko, buvau už Europos reikalus atsakingas valstybės sekretorius Užsienio reikalų ministerijoje, ministro pirmininko ES šerpas, o pastaruoju metu – Lenkijos nuolatinis atstovas ES. Mano patirtis ES institucijose: darbas už finansinių programavimą ir biudžetą atsakingo Europos Komisijos nario Januszo Lewandowskio kabinete, o Europos Sąjungos Tarybos generaliniame sekretariate ėjau Transporto, telekomunikacijų ir energetikos direktorato direktoriaus pareigas. Tačiau svarbiausias ir daugeliu atžvilgių reikšmingiausias mano vaidmuo buvo vadovavimas Europos Vadovų Tarybos Pirmininko Donaldo Tusko kabinetui. Visa ši patirtis padėjo išsiugdyti visapusišką supratimą apie ES ir beveik visus jos politinius, finansinius ir teisinius aspektus. Kartu tiek susitarimuose, tiek sprendimuose, kuriuos padėjau parengti, parodžiau tvirtą įsipareigojimą siekti Europos intereso, Europos vienybės ir savo paties profesinio nepriklausomumo.

Esu pasiryžęs stiprinti Europos Sąjungą ir jos vienybę, kad toliau didėtų europiečių saugumas, Europos ekonomikos konkurencingumas ir gerėtų žmonių gyvenimo kokybė. Jei mano kandidatūra bus patvirtinta ir man teks atsakomybė už ES biudžetą, dirbsiu, kad ši Komisija taptų investicijų Komisija. Sieksiu, kad mūsų dabartiniai ir būsimi politiniai prioritetai virstų rezultatais, iš tikrųjų pakeisiančiais žmonių padėtį visame žemyne. Todėl, jei mano kandidatūra bus patvirtinta, dėsiu visas pastangas, kad susitarimą dėl paskirtį atitinkančios daugiametės finansinės programos pasiektume laiku. Kartu nenuilsdamas sieksiu, kad kiekvienas Europos mokesčių mokėtojų sumokėtas centas būtų apsaugotas nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų.

Be to, stengsiuosi, kad Europos viešoji tarnyba taptų dar modernesnė, įvairesnė bei lankstesnė ir joje dirbtų talentingi ir atsidavę darbuotojai. Mūsų Europos viešoji tarnyba, visų pirma Europos Komisijos darbuotojai, žengs prišakinėse gretose įgyvendinant būsimos kadencijos politinius prioritetus. Jei mane patvirtins, stengsiuosi, kad Komisija geriau atstovautų žmonėms, kuriems tarnaujame. Padarėme didelę pažangą siekdami lyčių pusiausvyros vadovybės lygmenyje, tačiau reikia daugiau pastangų. Kalbant plačiau, mūsų Sąjunga turi turėti atsidavusią ir aukštos kvalifikacijos valstybės tarnybą. Tai labai svarbu turint omenyje, kaip nuolat daugėja ES lygmeniu pavestų užduočių. Jei mane patvirtins, tai bus pagrindinės mano darbo kryptys.

Vykdydamas tarpinstituciniame susitarime nustatytą įpareigojimą, tęsiu jau pradėtą darbą – pritaikyti lyčių aspekto integravimo metodiką dabartiniame ES biudžete. Rengdamas būsimą ilgalaikį biudžetą ir laikydamasis Finansinio reglamento reikalavimų sieksiu užtikrinti, kad programos ir veikla, kai įmanoma ir tinkama, būtų įgyvendinamos pagal atitinkamas konkreitiems sektoriams taikomas taisykles, atsižvelgiant į lyčių lygybės principą ir taikant tinkamą lyčių aspekto integravimo metodiką.

Visiškai pritariu Europos Parlamento užmojiui formuojant ES politiką atsižvelgti į jaunimo perspektyvas. Turime labai gerai išsiklausyti į jaunų Europos žmonių, turinčių skirtingas šaknis ir skirtingą patirtį, poreikius ir nuogąstavimus, nesvarbu, koks tų jaunuolių socialinis ir ekonominis statusas. Jei Europos Parlamentas mano kandidatūrą patvirtins, per pirmąsias 100 kadencijos dienų kartu su kitais Kolegijos nariais surengsiu jaunimo politikos dialogo susitikimą ir rengsiu tokį susitikimą kasmet.

Galiausiai norėčiau patvirtinti, kad įvykdžiau visus institucijoms, kuriose dirbau, duotus įsipareigojimus, be kita ko, užtikrindamas, kad finansinių interesų deklaracijos būtų pateiktos laiku ir visiškai užpildytos. Kaip ir eidamas ankstesnes pareigas, toliau visapusiškai laikysiuosi Sutarties raišės ir dvasios, visų pirma pareigos veikti Europos labui, nesivadovaujant jokiais nurodymais. Visapusiškai laikysiuosi visų taikytinų sąžiningumo, nešališkumo ir etikos taisyklių, paisydamas Europos Komisijos narių elgesio kodekso ir jo nuostatų dėl interesų konfliktų. Interesų deklaraciją užpildžiau, o prirėikus ją papildysiu. Vengsiu bet kokios veiklos ar situacijos, dėl kurių būtų suabejota mano nepriklausomumu, nešališkumu ir pasirengimu dirbti Komisijai. Visiškai įsipareigoju informuoti Komisijos Pirmininkę apie bet kokią situaciją, dėl kurios man einant oficialias pareigas galėtų kilti interesų konfliktas.

2. Skiriamos pareigos ir bendradarbiavimas su Europos Parlamentu

Ar įsipareigojate tinkamai informuoti Parlamentą apie savo ir Jums pavaldžių padalinių veiksmus? Kaip apibrėžtumėte savo atskaitomybę Parlamentui?

Kokius konkrečius įsipareigojimus esate pasirengę prisiimti dėl savo bendravimo su Parlamentu ir dalyvavimo Parlamento komitetų posėdžiuose ir plenariniame posėdyje, taip pat dėl skaidrumo, bendradarbiavimo ir veiksmingų tolesnių veiksmų dėl Parlamento pozicijų bei raginimų imtis teisėkūros iniciatyvų? Ar esate pasirengę tomis pačiomis sąlygomis kaip ir Tarybai laiku teikti Parlamentui informaciją ir dokumentus, susijusius su planuojamomis iniciatyvomis ar vykdomomis procedūromis?

Jei mane patvirtins, kaip už biudžetą, kovą su sukčiavimu ir viešąjį administravimą atsakingas Komisijos narys įsipareigosiu visapusiškai informuoti Europos Parlamentą tiek apie savo, tiek apie man pavaldžių departamentų veiksmus. Tai viena iš pagrindinių gerai veikiančios ir veiksmingos ES sąlygų. Be to, prisiimsiu visišką politinę atsakomybę už mano kompetencijos sričiai priklausančią veiklą, nustatytą mano įgaliojamejame rašte.

Siekiant politinės atsakomybės ir reikšmingų rezultatų europiečiams, labai svarbu konstruktyviai ir laiku bendradarbiauti su Europos Parlamentu. Mano atsakomybės srityje šis bendradarbiavimas dar svarbesnis, turint omeny Europos Parlamento, kaip biudžeto valdymo ir biudžeto įvykdymą tvirtinančios institucijos, kaip vienos iš teisėkūros institucijų (visų pirma naujos kartos ES programų atveju), vaidmenį ir daugiamečių finansinės programos priėmimo procedūrą.

Dėl šių priežasčių, jei mane patvirtins, užmegsiu ir kiekviename politikos formavimo proceso etape bei politiniame dialoge palaikysiu glaudžius darbo santykius su Parlamentu ir atitinkamais komitetais. Daugiausia dėmesio skirsiu veiksmingam ir reguliariam keitimuisi informacija, grindžiamam atvirumu ir abipusiu pasitikėjimu. Šie principai išdėstyti Pirmininkės Ursulos von der Leyen politinėse gairėse ir įgaliojamojame raštuose. Juose taip pat pabrėžiama, kad svarbu stiprinti ypatingus Europos Parlamento ir Komisijos santykius. Jei mane patvirtins, visapusiškai laikysiuosi paskelbto naujojo pagrindų susitarimo dėl Europos Parlamento ir Komisijos santykių nuostatų. Be to, visapusiškai vykdysiu 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo.

Puikiai suprantu vienodo požiūrio į Parlamentą ir Tarybą svarbą, visų pirma kalbant apie informacijos teikimą. Tai ne tik Sutartyje įtvirtintas reikalavimas, bet ir demokratijos požiūriu būtinybė Komisijos nariui, kuris, kaip Kolegijos narys, yra atskaitingas tiesiogiai išrinktiems Europos Parlamento nariams.

Jei mane patvirtins, labai stengsiuosi nepraleisti plenarinių sesijų, visų atitinkamų komitetų posėdžių ir trišalių dialogų. Taip pat reguliariai keisiuosi informacija su atitinkamų Parlamento komitetų pirmininkais ir nariais. Visada sieksiu rengti dvišalius susitikimus ir išsamiai konsultuotis svarbiais klausimais. Galiausiai, užtikrinsiu, kad į Komisijai pateikiamus Europos Parlamento narių klausimus, priklausančius mano atsakomybės sričiai, būtų atsakyta greitai, tiksliai ir konstruktyviai.

Biudžeto komiteto klausimai

ES susiduria su precedento neturinčiais iššūkiais, ir diskusijos dėl kitos daugiametės finansinės programos jau prasidėjo. Išrinktoji Pirmininkė pripažino, kad reikia nuodugniai peržiūrėti ES biudžetą, kad būtų galima įveikti šiuos iššūkius, ragindama, kad lėšos būtų naudojamos „racionaliai ir lanksčiai, greitai ir strategiškai“, ir įsipareigojo pateikti pasiūlymą dėl kryptingesnio, paprastesnio ir paveikesnio ilgalaikio biudžeto numatant mažiau programų, užtikrinant tvirtesnes nacionalinių reformų ir investicijų sąsajas ir pertvarkant išorės veiksmų finansavimą.

Klausimais, į kuriuos atsakoma raštu, paskirtajam už biudžetą atsakingam Komisijos nariui siekiama geriau išsiaiškinti praktines šio įsipareigojimo pasekmes.

3. Išlaidos ir ES biudžetas po 2027 m.

Be to, kad būtina grąžinti priemonės „NextGenerationEU“ skolą, išrinktosios Pirmininkės politinėse gairėse nurodyti keli nauji ir esami prioritetai, finansuoti pagal kitą DFP. Atsižvelgiant į tai, kaip vertinate sumas, kurių reikės dabartinei politikai įgyvendinti, naujiems prioritetams finansuoti ir priemonės „NextGenerationEU“ skolai grąžinti?

Tai reiškia, kad reikia iš esmės pertvarkyti ES biudžetą, kad ilgalaikis biudžetas būtų kryptingesnis, lankstesnis, paveikesnis ir racionalesnis. Kokia bus DFP struktūra ir kokios yra praktinės perėjimo nuo programomis grindžiamo prie politika grindžiamo biudžeto pasekmės? Konkrečiai, kokį poveikį tai turės išlaidų programų skaičiui ir pobūdžiui, ir kaip užtikrinsite, kad dėl NGEU skolos grąžinimo nebūtų mažinamas įvairių sričių ES politikos finansavimas?

Europa išgyvena esminių – mūsų visuomenės ir saugumo, planetos ir ekonomikos – pokyčių laikus. Spartūs pokyčiai sukelia problemų, kurias galima išspręsti tik bendrais veiksmais suvienytoje Europoje. Matėme, kad ES biudžeto lėšomis pasiekiami rezultatų tose srityse, kurios yra svarbiausios mūsų piliečiams, ūkininkams, mokslininkams, įmonėms ir regionams visoje Europoje ir už jos ribų. Jei būsiu patvirtintas Komisijos nariu, kuo geriau pasinaudosiu visomis turimomis priemonėmis, kad mūsų biudžetas Europos ateičiai suteiktų daugiau galių.

Kur link judame – aišku. Išrinktosios Pirmininkės U. von der Leyen naujosios Komisijos 2024–2029 m. gairėse išdėstyti mūsų bendri ateities prioritetai ir uždaviniai. Jie apima platų spektrą: nuo tvaraus klestėjimo ir konkurencingumo iki gynybos ir saugumo, nuo paramos žmonėms ir mūsų visuomenės stiprinimo bei gyvenimo kokybės gerinimo iki pasinaudojimo mūsų Europos vaidmeniu pasaulyje demokratijai ir vertybėms puoselėti. ES biudžetas apima visus prioritetus, todėl prireiks visų institucijų bendrų pastangų. Pasakysiu aiškiai: manau, kad skirtumas tarp „seno ir naujo“, „tradicinio ir šiuolaikinio“ visiškai dirbtinis – yra tik *Europos* poreikiai ir prioritetai, į kuriuos biudžetas turi kuo veiksmingiau reaguoti.

Atsižvelgdamas į visus šiuos aspektus, tvirtai tikiu, kad mūsų laukiantiems uždaviniams reikia tiek dydžiu, tiek struktūra plataus užmojo ES biudžeto. Kad taptume investicijų Komisija, turime sukurti veiksmingesnę ir paveikesnę Sąjungos finansų struktūrą. Kad įgyvendintume ES prioritetus, ES biudžetas turi būti varomoji jėga – pritraukti privatųjį bei institucinį finansavimą ir užtikrinti suderinamumą su nacionaliniais biudžetais, be kita ko, pasitelkiant bendrą finansavimą. Didesnės ir modernizuotos pajamos, visų pirma iš naujų nuosavų išteklių, bus labai svarbios užtikrinant ES biudžeto pajėgumą pasiekti mūsų bendrus tikslus. Be to, reikės tinkamai atsižvelgti į priemonės „NextGenerationEU“ skolos grąžinimo pradžią.

Europos Parlamento parama taip pat prisidėjo, kad dabartinė daugiametė finansinė programa taptų ramsčiu sprendžiant daugelį problemų, su kuriomis ES susidūrė pastaraisiais metais. Tačiau šios programos sudėtingumas ir nelankstumas taip pat išryškino jos struktūrinius trūkumus, susijusius su gebėjimu greitai reaguoti į naujus prioritetus ir poreikius.

Jei būsiu patvirtintas Komisijos nariu, įsipareigosiu bendradarbiauti su Europos Parlamentu ir valstybėmis narėmis, kad būsimas biudžetas atitiktų mūsų užmojus: būtų kryptingesnis, racionalesnis ir paveikesnis.

Kryptingas. Kad būtų pasiekti mūsų Sąjungos tikslai, remsiu politika grindžiamą biudžetą. Praktiškai tai būtų biudžetas, kuriuo remiamos Europos viešosios gėrybės ir teigiamas šalutinis poveikis siekiant mūsų bendrų tikslų: visų pirma gynybos ir saugumo, tvaraus klestėjimo ir konkurencingumo, demokratijos ir socialinio teisingumo. Tam reikia mažiau, bet kryptingesnių programų ir kiekvienai šaliai skirto plano, pagal kurį pagrindinės reformos būtų susietos su investicijomis į tas sritis, kuriose ES veiksmų reikia labiausiai. Kad būtų pasiekti mūsų tikslai, reikia koordinuoti, o kai kuriais atvejais – pritaikyti įvairias mūsų politikos sritis ir priemones. Iš tokių sričių būtų, pavyzdžiui, sustiprinta sanglaudos ir augimo politika, kurioje daugiausia dėmesio skiriama regionams ir kuri parengta bendradarbiaujant su nacionalinėmis, regioninėmis ir vietos valdžios institucijomis. Ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda yra vieningos Europos pagrindas. Siekdami padidinti ES konkurencingumą ir sanglaudą, turime pritaikyti savo politiką ir priemones prie konkrečių valstybių narių ir jų regionų – jie turėtų aktyviai dalyvauti jas rengiant, o sinergijai skatinti turime stiprinti investicijų ir reformų ryšį. Politika grindžiamas biudžetas turi būti gerai pritaikytas inovacijoms ir išradingumui Europoje skatinti. Moksliniai tyrimai ir inovacijos, mokslas ir technologijos – mūsų ekonomikos pagrindas. Turime atskleisti visas stipriąsias Europos, kaip inovacijų varomosios jėgos, puses. Europos konkurencingumo fondas suteiks investicinių pajėgumų ES konkurencingumui itin svarbiems strateginiams sektoriams remti. Jis bus orientuotas į mūsų ekonomikos ir įmonių, pradedant mažosiomis ir vidutinėmis įmonėmis, poreikius ir taip padės spręsti Draghi pranešime nurodytas problemas.

Racionalesnis. Jei norime pakeisti žmonių gyvenimą, paramos gavėjams turėtų būti paprasta greitai gauti ES lėšų. ES išlaidos išsibarsto po daugybę programų: kai kurių jų lėšomis finansuojami tų pačių rūšių veiksmai, bet reikalavimai skiriasi, tad sunku veiksmingai derinti finansavimą. Kaip nurodyta Draghi pranešime, „kai ES leidžia lėšas kolektyviai, veiksmingumą mažina susiskaidymas, sudėtingumas ir nelankstumas“. Todėl skatinsiu, kad programų būtų mažiau, bet jos būtų kryptingesnės, taip pat kad naudojimosi ES lėšomis taisyklės ir procedūros būtų paprastesnės. Mūsų verslas, mažosios ir vidutinės įmonės, studentai, mokslininkai ir regionai neturėtų laviruoti sudėtingoje įvairių priemonių sistemoje. Prieiga prie informacijos, paprastos ir nuspėjamos tinkamumo finansuoti taisyklės ir grįžtamosios informacijos apie mūsų procedūras ratas – pagrindiniai elementai, padedantys lengviau gauti ES lėšų.

Paveikesnis. Kiekvienas Sąjungos biudžeto euras turi būti išleistas prasmingai. ES biudžetas kartu su skatinamąjį finansavimą teikiančiais bankais, visų pirma Europos investicijų banko grupe, gali dar labiau prisidėti prie privačiojo kapitalo svėro poveikio ir rizikos mažinimo. Tai, be kita ko, bus svarbu gynybos srityje, kurioje dirbsime su valstybėmis narėmis ir glaudžiai bendradarbiausime su Šiaurės Atlanto sutarties organizacija. Žvelgiant plačiau, geriau panaudoti ES biudžeto svėrą bus vienas iš pagrindinių veiksnių siekiant pritraukti žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai reikalingą finansavimą. Be to, atnaujintas išorės veiksmų finansavimas skatins abipusiškai naudingas partnerystes, todėl parama mūsų partneriams bus paveikesnė ir kryptingesnė, taip pat geriau suderinta su mūsų strateginiais interesais.

Lankstesnis. Dabartinė daugiametė finansinė programa vis dar nepakankamai pritaikyta šiandienos ir rytojaus kintančiam pasauliui. Tai pagrindinė pastarųjų ketverių metų pamoka, nors pirmoji sistemos laikotarpio vidurio peržiūra ir buvo sėkminga. Stengsiuosi padidinti biudžeto lankstumą. Kad metinė biudžeto procedūra būtų aktualesnė ir geriau atitiktų sparčiai kintančius poreikius, turime sumažinti nelankstumą dėl griežtų iš anksto nustatytų biudžetų ir perdėto išteklių planavimo. Šiuo atžvilgiu bendra atsakomybė tenka Komisijai ir biudžeto valdymo institucijai. Tvirtai remsiu geresnį ir strategiškesnį metinės biudžeto procedūros taikymą, kad būtų galima prasmingai atsižvelgti į kintančius prioritetus ir poreikius, kartais net nenumatytus.

Jei būsiu patvirtintas Komisijos nariu, įsipareigosiu prieš Komisijai pateikiant pasiūlymą dėl kitos daugiametės finansinės programos plačiai konsultuotis ir keistis informacija su visais suinteresuotaisiais subjektais, visų pirma su Europos Parlamentu ir valstybėmis narėmis. Laukiu Parlamento idėjų ir pasiūlymų dėl naujo, mūsų ateities užmojus atitinkančio biudžeto sandaros.

4. ES biudžeto pajamos ir finansavimas po 2027 m.

Išrinktosios Komisijos Pirmininkės gairėse nekalbama apie išteklius ir tik nurodoma, kad reikia „didesnių ir šiuolaikiškų ES biudžeto pajamų“. Savo įgaliojajame rašte ji žengia dar vieną žingsnį – prašo išnagrinėti visus finansavimo šaltinius.

Kaip užtikrinsite pakankamą ir tvarų mūsų bendrų prioritetų finansavimą? Kaip raginsite Tarybą ir valstybes nares priimti sprendimą dėl dabartinių pasiūlymų dėl naujų nuosavų išteklių ir koks yra atsarginis variantas, jei tai neįvyktų? Remiantis Komisijos pajamų skaičiavimais, t. y. jos 2023 m. iš dalies keičiančiu pasiūlymu dėl nuosavų išteklių, nuo 2028 m. galėtų būti gaunama 36 mlrd. EUR per metus, ar patvirtinate šį įvertį? Ar ketinate pateikti iš dalies keičiantį ir (arba) naują pasiūlymą? Jei taip, kokie nauji nuosavi ištekliai ar nauji pajamų šaltiniai jame bus nagrinėjami ir kokie bus esamų ir siūlomų nuosavų išteklių patikslinimai? Kaip užtikrinsite, kad biudžetas būtų subalansuotas?

ES biudžetas visada turės būti subalansuotas. Tai Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo reikalavimas. Sąjunga visada laikysis savo finansinių įsipareigojimų. Sutartyje taip pat reikalaujama, kad Sąjunga pasirūpintų savo tikslams pasiekti ir savo politikai įgyvendinti reikiamomis priemonėmis. Šiandien ES biudžetas finansuojamas iš kelių šaltinių, iš jų didžiausias – nacionaliniai įnašai, grindžiami valstybių narių bendrųjų nacionalinių pajamų (BNP) dalimi ES BNP.

Bet kuriuo atveju bus visiškai ir laiku užtikrinta, kad būtų grąžintos pagal priemonę „NextGenerationEU“ pasiskolintos lėšos ir sumokėtos palūkanos. Kaip matyti iš ES skolinimosi AAA reitingo, abejonių dėl to nekyla.

Sprendime dėl nuosavų išteklių nustatyti du aiškūs parametrai, susiję su priemonės „NextGenerationEU“ pasiskolintų lėšų grąžinimu: visi įsipareigojimai bus visiškai įvykdyti ne vėliau kaip iki 2058 m. gruodžio 31 d., o iki šios datos nuosekliai ir nuspėjamai mažės.

Kitoje daugiametėje finansinėje programoje turėsime priimti aiškius sprendimus: negalime grąžinti priemonės „NextGenerationEU“ lėšų tuo pat metu nedidindami nacionalinių įnašų į ES biudžetą, nesudarydami mūsų užmojus atitinkančio ES biudžeto ir nenumatydami jokių naujų nuosavų išteklių.

Atsižvelgiant į tai, 2020 m. gruodžio 16 d. Tarpinstituciniame susitarime raginama iki 2026 m. nustatyti naujus nuosavus išteklius. Šiuo tikslu 2023 m. birželio mėn. Komisija pateikė patikslintą dokumentų rinkinį, kurį įgyvendinus, kaip apskaičiuota, nuo 2028 m. kasmet gausime apie 36 mlrd. EUR pajamų (2018 m. kainomis). Remiantis esamais skaičiavimais, dabartiniai pasiūlymai padėtų gauti reikiamų pajamų ir juos būtų galima nedelsiant įgyvendinti. Prireikus bus pateikti atnaujinti įverčiai.

Negailėsiu jėgų, kad šioje srityje būtų daroma pažanga, atvirai ir aktyviai bendradarbiaujant su Tarybai pirmininkausiančiomis valstybėmis narėmis. Laiko liko nedaug, tačiau tai vis dar galima padaryti. Žinau, kad galiu tikėtis Europos Parlamento paramos.

5. Parlamento prerogatyvos ir vaidmuo

Parlamentas pripažįsta, kad mūsų lėšos turi būti naudojamos racionaliai ir lanksčiai, greitai ir strategiškai, ir šiuo atžvilgiu atkreipia dėmesį į išrinktosios Pirmininkės ketinimą pasiūlyti politika grindžiamą biudžetą, o ne programa grindžiamą biudžetą, tačiau Parlamento prerogatyvos turi būti išsaugotos laikantis Sutarčių, Pagrindų susitarimo ir 2020 m. gruodžio 16 d. Tarpinstitucinio susitarimo.

Atsižvelgiant į tai, kaip užtikrinsite visapusišką pagarbą Parlamento prerogatyvoms, demokratinei kontrolei ir vaidmeniui, t. y. Parlamentui

- *kaip vienai iš teisėkūros institucijų, visų pirma ribojant antrinės teisės aktų naudojimą nustatant esminius ES išlaidų programų elementus (pvz., politikos tikslai, tinkamumo kriterijai ir kt.) ir taikant SESV 122 straipsnį bei skubos procedūras;*
- *kaip vienai iš biudžeto valdymo institucijų, paskirstant metinį biudžetą konkreitiems politiniams prioritetams, pavyzdžiui, siūlant pakankamai išsamią nomenklatūrą, kad biudžeto valdymo institucija galėtų priimti informacija pagrįstus sprendimus;*
- *tikrinant, kaip įgyvendinamas ES biudžetas ir atitinkami teisės aktai, įskaitant teisinės valstybės sąlygų mechanizmą, reguliariai, laiku teikiant išsamią informaciją apie įgyvendinimą, kad būtų galima vykdyti demokratinę priežiūrą;*

- *viso DFP proceso metu, pavyzdžiui, siūlydamas konkrečias priemones ir darbo tvarką, kad būtų galima užtikrinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą, dialogą ir reguliarių bei savalaikių informacijos teikimą Parlamentui nuo pirmos Jūsų kadencijos dienos, taip pat atsižvelgdamas į Komisijos, kaip sąžiningos tarpininkės, vaidmenį?*

Demokratinis legitimumas ir atskaitomybė labai svarbūs siekiant užtikrinti visuomenės pasitikėjimą Europos Sąjunga ir jos institucijomis.

Įsipareigoju stiprinti mūsų dviejų institucijų bendradarbiavimą ir dialogą tiek vykstant metinei biudžeto procedūrai, tiek sprendžiant daugiamečių finansinės programos ar kitų biudžeto aspektų klausimus. Jei būsiu patvirtintas, visapusiškai laikysiuosi 2020 m. gruodžio 16 d. Tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais, patikimo finansų valdymo bei naujų nuosavų išteklių ir jų vykdysiu.

Daugeliu atvejų, siekiant tinkamai reaguoti į krizes, su kuriomis ES susidūrė per paskutinę kadenciją, dėl susidariusios padėties reikėjo imtis išskirtinių finansinių priemonių ir remtis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 122 straipsniu. Kaip pabrėžta Pirmininkės politinėse gairėse, Komisija toliau užtikrins, kad tokios priemonės būtų naudojamos tik išskirtinėmis aplinkybėmis, laikantis tos nuostatos sąlygų. Jei prireiktų taikyti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 122 straipsnį, dėl visų mano atsakomybės sričiai priklausančių klausimų asmeniškai dalyvausiu Parlamento posėdžiuose su Komisijos nariu, atsakingu už institucijų ryšius ir skaidrumą, kad išsamiai pagrįščiau šio straipsnio taikymą, visapusiškai laikydamasis biudžeto tikrinimo procedūros, dėl kurios susitarta 2020 m.

Privalome ES piliečiams ir jų atstovams visapusiškai įsipareigoti užtikrinti kuo didesnę mūsų biudžeto išlaidų vykdymo skaidrumą ir veiksmingą ES finansinių interesų apsaugą, visų pirma nuo sukčiavimo, interesų konfliktų ir teisinės valstybės principo pažeidimų. Asmeniškai vadovausiu Komisijos darbu, susijusiam su metiniu biudžeto įvykdymo patvirtinimo procesu, koordinuosiu santykius su Europos Parlamentu, kuris veikia kaip biudžeto įvykdymą tvirtinanti institucija, ir su Europos Audito Rūmais. Esu tvirtai pasiryžęs užtikrinti skaidrumą, kad būtų galima prasmingai tikrinti, kaip vykdomas ES biudžetas visais jo aspektais. Savaime suprantama, tai ir Teisinės valstybės sąlygų reglamento įgyvendinimas. Asmeniškai pasirūpinsiu, kad Parlamentas būtų reguliariai informuojamas apie visą vykdomų procedūrų pažangą.

Be to, racionalesnis ir lankstesnis, mažiau programų apimantis biudžetas padidintų derybų dėl metinio biudžeto svarbą. Todėl būtų sustiprintas Europos Parlamento, kaip vienos iš biudžeto valdymo institucijų, vaidmuo paskirstant metinį biudžetą konkrečioms ir sparčiai kintantiems politiniams prioritetams.

Jei būsiu patvirtintas Komisijos nariu, užtikrinsiu, kad Parlamentas turėtų galimybę susipažinti su visa svarbia informacija, kad galėtų naudotis savo prerogatyvomis ir priimti informacija pagrįstus sprendimus.

Ketinu plačiai konsultuotis ir keistis nuomonėmis prieš priimant būsimą daugiamečią finansinę programą ir per visas derybas glaudžiai bendradarbiauti su Europos Parlamentu, kad susitarimas būtų pasiektas greitai ir laiku. Jei būsiu patvirtintas Komisijos nariu, nuo pirmųjų savo kadencijos dienų siūlysiu palaikyti nuolatinį dialogą su Parlamento pranešėjais dėl būsimos daugiamečių programos, kad turėtume galimybę pasikeisti nuomonėmis. Labai vertinu Europos Parlamento nuomonę bei pasiūlymus ir tikiuosi bendradarbiauti su jumis svarstant mūsų būsimą pasiūlymą, kad kuo geriau pasinaudotume patirtimi, įgyta įgyvendinant dabartinę daugiamečią finansinę programą ir priemonę „NextGenerationEU“. Mūsų kolektyvinė atsakomybė – užtikrinti, kad kitas ES biudžetas kuo veiksmingiau ir efektyviau padėtų siekti mūsų bendrų politikos tikslų.

Jei būsiu patvirtintas Komisijos nariu, visada skatinsiu Europos institucijų partnerystę ir bendradarbiavimą. Komisijos vaidmuo ir pareiga – būti sąžininga tarpininke teikiant patikimas technines žinias ir užtikrinant, kad visi balsai būtų išgirsti ir į juos būtų atsižvelgta. Šiuo klausimu esu įsipareigojęs sudaryti palankesnes sąlygas nuolatiniam dialogui su Europos Parlamentu ir Taryba ir tarp mūsų trijų institucijų, atsižvelgiant į Sutartyse nustatytas atitinkamas mūsų prerogatyvas. Esu pasirėngęs kartu su visomis susijusiomis šalimis įvertinti, ar ir kaip mūsų dabartinį bendradarbiavimą būtų galima ateityje pagerinti.

Biudžeto kontrolės komiteto klausimai

6. EGADP lėšos ir būsimas veiklos rezultatai grindžiamas finansavimas

Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP) įgyvendinimo modelis žymi reikšmingą ES finansavimo pokytį, nes lėšų išmokėjimas grindžiamas siektinų ir tarpinių reikšmių pasiekimu ir finansavimas nėra susijęs su išlaidomis. Tiek Audito Rūmai, tiek Parlamentas atkreipė dėmesį į didelius modelio trūkumus, kalbant apie kontrolę ir skaidrumą. Jei šis naujas modelis nebus iš esmės patobulintas, jis negalės būti naudojamas kaip ES išlaidų planas ateityje.

Kaip planuojate pagerinti EGADP išlaidų stebėseną, visų pirma, kad būtų galima išvengti dvigubo finansavimo, užtikrinti skaidrumą teikiant ataskaitas apie galutinius lėšų gavėjus ir užtikrinti nacionalinių ir Europos teisinių reikalavimų laikymąsi? Kaip pasinaudosite patirtimi, įgyta rengiant ir įgyvendinant EGADP, kitų veiklos rezultatais grindžiamų priemonių atveju, ir kokia Jūsų pozicija dėl būsimų veiklos rezultatais grindžiamų priemonių kūrimo, visų pirma pagal kitą DFP? Kaip užtikrintumėte, kad taikant veiksmingumo vertinimo mechanizmus daugiausia dėmesio būtų skiriama rezultatams, o ne išdirbiams, ir kad būtų išvengta ekomanipuliavimo? Kalbant apie tiesioginio valdymo fondų (kaip EGADP atveju) ir pasidalijamojo valdymo fondų lėšų naudojimą, kokių konkrečių veiksmų imsitės, kad iš esmės būtų sumažinta biurokratinė našta, be kita ko, didinant skaitmeninimą, ir kad būtų užtikrinta, kad ES lėšomis skatinamas ekonomikos augimas?

Ilgainiui ES biudžeto vykdymas buvo vis labiau orientuojamas į rezultatus. Dėl svarbios Europos Parlamento paramos pagerėjo rodiklių patikimumas ir buvo sukurti konkretūs mechanizmai, pavyzdžiui: veiklos peržiūros planai, pagal kuriuos asignavimai iš dalies paskirstomi pagal pasiektus tikslus; nustatytas su išlaidomis nesusijęs finansavimas – kaip galimybė pagal sanglaudos politikos fondus ir kaip taisyklė pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę, Socialinį klimato fondą, Ukrainos priemonę arba Vakarų Balkanų priemonę, ir labiau orientuojamasi į rezultatus bendroje žemės ūkio politikoje, kuri šiuo metu įgyvendinama pagal strateginius planus.

Vis dėlto, kalbant tiek apie gerai veikiančius, tiek apie tobulintinus elementus, dar reikia daug ko pasimokyti iš ankstesnės patirties. Todėl pripažįstu ir vertinu Parlamento, ypač Biudžeto kontrolės komiteto, ir Europos Audito Rūmų vaidmenį vertinant įvairių priemonių ir programų veikimą siekiant, kad jos taptų veiksmingesnės ir efektyvesnės, o Sąjungos finansiniai interesai būtų geriau apsaugoti. Jei būsiu patvirtintas Komisijos nariu, rengdamas kitos daugiametės finansinės programos struktūrą tinkamai atsižvelgsiu į jų išvadas ir rekomendacijas.

Kaip minėta ankstesniame atsakyme, ES piliečiams ir jų atstovams privalome visapusiškai įsipareigoti užtikrinti kuo didesnę skaidrumą. Turėdamas tai omenyje, labai palankiai vertinu persvarstytą Finansinį reglamentą, kuris nuo 2028 m. užtikrins, kad būtų skelbiami duomenys apie viso ES biudžeto ES lėšų gavėjus pagal visus valdymo būdus, įskaitant veiklos rezultatais grindžiamas programas valstybėms narėms.

Valstybių narių ir suinteresuotųjų subjektų prašymai dėl supaprastinimo visiškai pagrįsti ir, jei būsiu patvirtintas Komisijos nariu, į juos reaguosiu. Turime sumažinti administracinę naštą visiems paramos gavėjams, t. y. įmonėms, ūkininkams, piliečiams ir nevyriausybinėms organizacijoms, nacionalinėms, regioninėms ir vietos valdžios institucijoms, kartu toliau užtikrindami veiksmingą ES lėšų kontrolę. Kuo taisyklės sudėtingesnės, tuo didesnė išlaidų klaidų rizika. Racionalesnis ir kryptingesnis ES biudžetas sumažins klaidų riziką ir sustiprins patikimą biudžeto finansų valdymą.

Atsižvelgdamas į tai, aktyviai skatinsiu skaitmenizaciją, kad būtų sumažinta administracinė našta ES finansavimo gavėjams. Skaitmenizacija taip pat turėtų patobulinti duomenų gavybos ir rizikos vertinimo priemonę, kurią, siekdama sustiprinti kontrolę ir auditą, Komisija suteikia valstybėms narėms. Priemone, be kita ko, siekiama užkirsti kelią sunkiems pažeidimams, pavyzdžiui, dvigubam finansavimui, sukčiavimui ir interesų konfliktams. Dėsiu visas pastangas, kad įtikinčiau visas valstybes nares šią duomenų gavybos ir rizikos vertinimo priemonę diegti privaloma tvarka. Ši priemonė turėtų būti sąveiki su valstybių narių duomenų bazėmis, kad duomenys būtų renkami ir saugomi tik vieną kartą. Informacija turėtų būti centralizuojama kartu imantis kitų veiksmų, kuriais siekiama sumažinti administracinę naštą, kartu toliau užtikrinant aukščiausius ES finansinių interesų apsaugos standartus, pavyzdžiui, taikant vieno bendro audito metodą arba sukuriant vieno langelio principu veikiančią sistemą ES lėšų gavėjams. Tai vienas iš pavyzdžių, rodančių, kad yra daug galimybių dar labiau racionalizuoti ir supaprastinti ES išlaidas reglamentuojančias taisykles.

Rengdamas būsimas Sąjungos biudžeto programas bendradarbiausiu su visais suinteresuotaisiais subjektais ir remsiuosi šiandienos patirtimi, visų pirma susijusia su tų programų veiksmingumu, paprastumu ir lankstumu, sparesniu įgyvendinimu, orientavimu į strateginius tikslus, kartu ypatingą dėmesį skirdamas ES finansinių interesų apsaugai.

7. Kovos su sukčiavimu struktūra

Isteigus Europos prokuratūrą, žengtas dar vienas svarbus žingsnis plėtojant ES kovos su sukčiavimu struktūrą, tačiau, kadangi daugelis susijusių komponentų nekoordinuojami, ES biudžeto apsaugos rezultatai atrodo neoptimalūs.

Kokių priemonių ketinate imtis, kad apčiuopiamai ir išmatuojamai būtų galima pagerinti ES finansinių interesų apsaugą? Siekiant pagerinti Jūsų, kaip Komisijos nario, atsakingo už kovos su sukčiavimu struktūrą, atskaitomybę, kokias priemones pasiūlysite, kad būtų galima užtikrinti geresnį visų kovos su sukčiavimu aplinkos komponentų, įskaitant OLAF, Europos prokuratūrą, Europolą ir Eurojustą, koordinavimą? Ar sujungus, pvz., OLAF ir Europos prokuratūrą, būtų užtikrinta geresnė sinergija ir rezultatai, ir kaip būtų galima pagerinti lėšų susigrąžinimą netvarkingų ar dėl sukčiavimo atsiradusių išlaidų atvejais?

Jei būsiu patvirtintas Komisijos nariu, viena iš mano kasdienių užduočių bus užtikrinti, kad Komisija laikytųsi aukščiausio finansų kontrolės standartų ir kuo veiksmingiau apsaugotų ES biudžetą, visų pirma nuo didžiausios rizikos, pvz., sukčiavimo, korupcijos, organizuoto nusikalstamumo ir interesų konfliktų. Esu tikras, kad veiksmingi ES biudžeto apsaugos nuo sukčiavimo mechanizmai turėtų būti laikomi neatsiejama kitos daugiametės finansinės programos dalimi. Rūpindamas Sąjungos finansinių interesų apsauga dėsiu visas pastangas kartu su esamomis nepriklausomomis tyrimo įstaigomis, pavyzdžiui, Europos prokuratūra ir Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF), plėtoti ir (arba) stiprinti kovos su sukčiavimu struktūrą, nes ši kova yra viena iš pagrindinių Komisijos atsakomybės sričių.

Toliau gerinsiu bendrą mūsų biudžeto išlaidų veiksmingumą ir stiprinsiu kovą su sukčiavimu bei korupcija, priimdamas konkrečias priemones bei iniciatyvas ir koordinuodamas veiksmus su Komisijos nariais, atsakingais už įvairias politikos sritis. Pavyzdžiui, ketinu sustiprinti ir patobulinti Komisijos prevencinius kovos su sukčiavimu veiksmus. Komisijos kovos su sukčiavimu strategijoje numatyti veiksmai: naudoti daugiau skaitmeninių priemonių, bendradarbiauti ir sustiprinti kovos su sukčiavimu struktūrą, yra svarbiausi kovos su sukčiavimu darbotvarkėje, todėl sieksiu šių tikslų. Peržiūrėjus Finansinį reglamentą, turėtų būti išnaudotos visos ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistemos (EDES) galimybės, kad būtų užkirstas kelias visiems atvejams, keliantiems grėsmę ES biudžetui. Be to, tam reikia aktyviau naudoti duomenų gavybos ir rizikos vertinimo priemones, kad būtų išvengta sunkių pažeidimų, pavyzdžiui, interesų konfliktų ar dvigubo finansavimo. Taip pat ketinu skatinti valstybes nares visapusiškai naudotis Pažeidimų valdymo sistema (IMS) – IT priemone, skirta pranešti apie pažeidimus ir sukčiavimą. Išsamūs ir kokybiški duomenys leis geriau analizuoti ir suprasti pokyčius šioje srityje.

Ketinu glaudžiai bendradarbiauti su Komisijos nariu, atsakingu už demokratiją, teisingumą ir teisės viršenybę, siekdamas užtikrinti, kad būsime ilgalaikiame biudžete būtų numatytos griežtos apsaugos nuo korupcijos priemonės, taikomos visiems fondams, ir kad Europos finansavimas būtų skirtas nacionalinėms kovos su korupcija ir Sąjungos bei jos valstybių narių finansinių interesų apsaugos priemonėms remti.

Kalbant apie Sąjungos biudžeto *ex post* apsaugos priemones, nuodugniai įvertinsiu, ar ir kaip būtų galima patobulinti pačios Komisijos sukčiavimo nustatymo audito sistemą, taip pat atsižvelgiant į nacionalinių valdžios institucijų atliekamus auditus. Be to, kartu su atitinkamais Komisijos nariais ketinu ieškoti būdų, kaip palengvinti baudžiamąjį persekiojimą tarpvalstybinėse korupcijos bylose, kurios daro poveikį Sąjungos lėšoms ir kurių valstybės narės negali išnagrinėti vienos.

Kovojant su finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu tiek Sąjungos, tiek valstybių narių lygmeniu labai svarbu užtikrinti, kad visi kovos su sukčiavimu subjektai veiksmingai bendradarbiautų. Todėl, siekdamas dar labiau sustiprinti jų veiksmų tarpusavio koordinavimą, planuoju vadovauti ES kovos su sukčiavimu struktūros peržiūrai. Atsižvelgdamas į tai ir glaudžiai bendradarbiaudamas su Komisijos nariu, atsakingu už demokratiją, teisingumą ir teisės viršenybę, ir Komisijos nariu, atsakingu už vidaus reikalus ir migraciją, remsiuosi vykdomais ir būsimais Europos prokuratūros, Europos kovos su sukčiavimu tarnybos, Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūros (EUROPOLO) ir Europos Sąjungos bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūros (EUROJUSTO) reglamentų vertinimais. Galima susijusių teisinių priemonių peržiūra, atsižvelgus į šių vertinimų rezultatus, taip pat galėtų padėti pasiekti didesnę sinergiją ir kuo geriau išnaudoti galimą papildomumą. Taip pat raginsiu prireikus peržiūrėti teisinių priemonių veikimo tvarką, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos sklandžiam bendradarbiavimui. Atsižvelgdamas į tai, taip pat ketinu glaudžiai bendradarbiauti su Komisijos nariu, atsakingu už demokratiją, teisingumą ir teisės viršenybę, ir Komisijos nariu, atsakingu už vidaus reikalus ir migraciją, siekdamas koordinuoti įvairių tyrimo, baudžiamojo persekiojimo ir teisėsaugos institucijų savalaikio ir veiksmingo keitimosi informacija ir bendradarbiavimo ES lygmeniu sistemą.

Kalbant konkrečiai apie Europos kovos su sukčiavimu tarnybą, toliau padėsiu jai sėkmingai atlikti svarbią užduotį – vykdyti administracinius Sąjungos finansiniams interesams kenkiančių pažeidimų ir sukčiavimo tyrimus. Taip pat įvertinsiu, ar būtina peržiūrėti jos įgaliojimus, pvz., sustiprinti paramą ES teisės vykdymo užtikrinimui sukčiavimo atvejais, susijusiais su skirtingomis valstybėmis narėmis. Be to, vadovausiu diskusijoms apie Komisijos vidaus gaires dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos ataskaitų naudojimo.

Nuo 2021 m. birželio mėn., kai Europos prokuratūra pradėjo savo operatyvinę veiklą, Komisija ją remia ir su ja bendradarbiauja siekdama apsaugoti Sąjungos finansinius interesus. Ketinu skatinti ir toliau remti Europos prokuratūrą jai sėkmingai vykdančią savo misiją tirti Sąjungos ir jos valstybių narių finansiniams interesams kenkiančius nusikaltimus ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už juos. Tai galiausiai turėtų padėti susigrąžinti daugiau ES lėšų. Jei būsiu patvirtintas, taip pat skatinsiu aktyviau naudotis ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistema, grindžiama faktais, kuriuos Europos prokuratūra nustato vykdydama tyrimus. Šiuo metu atliekamu Europos prokuratūros reglamento vertinimu bus remiamasi nustatant galimus būsimus veiksmus, kurių tikslas – sustiprinti Europos prokuratūros vaidmenį kovojant su sunkiais nusikaltimais, kenkiančiais Sąjungos finansiniams interesams. Taip pat planuoju remti intensyvesnį Komisijos tarnybų ir Europos prokuratūros keitimąsi informacija techniniu lygmeniu, pavyzdžiui, siekiant nustatyti keitimosi informacija sprendimus arba aptarti bet kokias įtariamo sukčiavimo nustatymo spragas.

Kovos su sukčiavimu struktūroje veikiančios Europos kovos su sukčiavimu tarnyba ir Europos prokuratūra atlieka skirtingus, bet vienas kitą papildančius vaidmenis ir naudojami skirtingomis prerogatyvomis. Europos prokuratūra yra nepriklausoma Europos Sąjungos prokuratūra, atsakinga už Sąjungos ir jos valstybių narių finansiniams interesams kenkiančių nusikalstamų veikų tyrimus, baudžiamąjį persekiojimą ir perdavimą teismui. Savo ruožtu Europos kovos su sukčiavimu tarnyba formuoja Komisijos kovos su sukčiavimu politiką ir vykdo administracinius sukčiavimo ir kitos neteisėtos veiklos, kenkiančios ES biudžetui, korupcijos ir sunkių nusizengimų tyrimus administraciniu lygmeniu, neturėdama įgaliojimų vykdyti nusikalstamų veikų tyrimus ir baudžiamąjį persekiojimą. Manau, kad užuot aptarinėję šių dviejų įstaigų sujungimą, kurio įgyvendinimas teisiniu požiūriu abejotinas, turėtume dėmesį sutelkti į jų bendradarbiavimo ir papildomumo stiprinimą, kad būtų užtikrinta ES finansinių interesų apsauga, ir tai būtų mano kadencijos prioritetas. Siekiant visapusiškai apsaugoti ES biudžetą, reikalingos tiek baudžiamosios, tiek administracinės priemonės mūsų ES pinigams apsaugoti.

Jei būsiu patvirtintas Komisijos nariu, mano galutinis tikslas – užtikrinti, kad neteisėtai gautos lėšos būtų susigrąžintos ir grąžintos į ES biudžetą, kad Sąjungos ir jos valstybių narių finansiniams interesams kenkiančius nusikaltimus įvykdę asmenys būtų greitai ir veiksmingai patraukti atsakomybėn ir kad jiems būtų taikomos veiksmingos atgrasomosios sankcijos.

8. Teisinės valstybės sąlygų mechanizmas

Reglamentas dėl teisinės valstybės sąlygų – tai svarbus praėjusios kadencijos Parlamento laimėjimas, nes pagal jį ES lėšos valstybėms narėms buvo išmokamos su sąlyga, kad laikomasi teisinės valstybės standartų. Nepaisant aiškių teisinių Komisijos įsipareigojimų informuoti Europos Parlamentą, paprastai žiniasklaida būdavo geriau informuota nei Parlamentas.

Kokių priemonių imsitės, kad įgyvendintumėte savo teisinius įsipareigojimus visapusiškai ir nedelsiant informuoti Europos Parlamentą ir be apribojimų dalyvauti struktūriniame dialoge?

Kaip užtikrinsite, kad naudojant ES lėšas dabar ir ateityje būtų visapusiškai laikomasi teisinės valstybės principo ir paisoma Sąjungos vertybių? Kaip vengsite prieštaravimų ir užtikrinsite nuoseklų požiūrį taikant esamas priemones, įskaitant sąlygų mechanizmą, horizontaliąsias reikiamas sąlygas ir metinę teisinės valstybės principo taikymo ataskaitą, kad būtų pasiektas šis tikslas? Kokią darbo tvarką nustatysite, kad galėtumėte bendradarbiauti su už demokratiją, teisingumą ir teisės viršenybę atsakingu Komisijos nariu?

Tvirtai remsiu išrinktosios Pirmininkės U. von der Leyen įsipareigojimą per naujos sudėties Komisijos kadenciją stiprinti teisinės valstybės principą ir, jei būsiu patvirtintas, tikiuosi glaudžiai bendradarbiauti su Parlamentu šiuo itin svarbiu klausimu. Naudojant ES lėšas teisinės valstybės principo laikytis privaloma.

Parlamentas atliko labai svarbų vaidmenį nustatant bendrą sąlygų režimą. Pagal Sąlygų reglamentą nedelsdamas informuosiu Parlamentą apie visas pagal jį pasiūlytas, priimtas ar panaikintas priemones. Be to, tikiuosi, kad šiais klausimais abi institucijos nuolat bendradarbiaus.

Jei būsiu patvirtintas Komisijos nariu, mano ateities planas – kitoje daugiametėje finansinėje programoje pasiūlyti griežtas teisinės valstybės principo apsaugos priemonės. Jos bus grindžiamos nuolatiniu visiems fondams galiojančio bendro sąlygų režimo taikymu. Antra, turėsime pasimokyti iš patirties, įgytos vykdant dabartinį biudžetą ir taikant priemonę „NextGenerationEU“. Pavyzdžiui, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė ir reikiamos sąlygos pagal sanglaudos politiką parodė, kaip ES biudžetu galima skatinti reformas, kuriomis valstybėse narėse stiprinama teisės viršenybė. Be to, teisinės valstybės sąlygų, susijusių su finansavimu pagal įvairias priemones, taikymas parodė, kad yra galimybių taisykles racionalizuoti ir padaryti dar veiksmingesnes.

Korupcija mažina piliečių pasitikėjimą viešuoju administravimu ir jo veiksmingumą, taigi kenkia tam, ką bandome pasiekti ES biudžetu – turime toliau laikytis visiško korupcijos netoleravimo politikos. Jei būsiu patvirtintas Komisijos nariu, glaudžiai bendradarbiausiu su Komisijos nariu, atsakingu už demokratiją, teisingumą ir teisės viršenybę, ir kitais atitinkamais Komisijos nariais, kad padėčiau parengti visapusišką ir aiškų ES požiūrį į kovą su korupcija ir užtikrinti, kad ES finansavimas būtų skiriamas nacionalinėms priemonėms, kuriomis siekiama stiprinti teisės viršenybę, pavyzdžiui, finansuojant kovos su korupcija ir ES finansinių interesų apsaugos priemones.

Teisinės valstybės principo taikymo ataskaita ir joje pateiktos rekomendacijos yra svarbus teisės viršenybės klausimų stebėsenos valstybėse narėse šaltinis. Ši ataskaita labai svarbi atliekant vertinimus pagal Sąlygų reglamentą. Remiantis Sąlygų reglamento išvadomis, įskaitant tas, kurios padarytos remiantis teisinės valstybės principo taikymo ataskaita, pagal Sąlygų reglamento reikalavimus turi būti įrodytas ryšys su ES biudžetu, o vertinimas turi būti pagrįstas įrodymais, kaip patvirtino Teisingumo Teismas.

Ateityje turėsime siekti toliau stiprinti finansinės paramos ir teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje valstybėms narėms pateiktą rekomendacijų sąrašą.

Teisės reikalų komiteto klausimai

9. Viešasis administravimas

Kaip užtikrinsite, kaip už viešąjį administravimą atsakingas paskirtasis Komisijos narys, kad Europa galėtų remtis šiuolaikišku ir veiksmingu viešuoju administravimu, kad įgyvendintų Sąjungos politiką ir pagerintų europiečių kasdienį gyvenimą, taip pat atsižvelgiant į 2023 m. lapkričio 22 d. Parlamento pagal SESV 225 straipsnį priimtas rekomendacijas Komisijai dėl pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl reglamento dėl atviros, veiksmingos ir nepriklausomos Europos Sąjungos administracijos pagal SESV 298 straipsnį (žr. EP rezoliuciją A9–0309/2023–2021/2161(INL), taip pat dėl principų, kuriais grindžiama Sąjungos administracinių procedūrų skaitmenizacija, ir dėl skaitmeninių sprendimų kūrimo ir diegimo principų?

Europa turi atsižvelgti į nuogastavimų ir iššūkių, su kuriais žmonės susiduria gyvenime, mastą ir rasti visapusiškus sprendimus, kurie taip iš esmės keistų mūsų visuomenę, kad niekas nebūtų paliktas nuošalyje. Jei būsiu patvirtintas Komisijos nariu, pažadu užtikrinti šiuolaikišką ir veiksmingą administravimą, kuris įgyvendintų mūsų politinius prioritetus, išdėstytus išrinktosios Komisijos Pirmininkės įgaliojama rašte. Noriu, kad administravimas būtų ne tik veiksmingas, bet ir prisitaikytų prie galimybių ir iššūkių: nuo didelio spaudimo ištekliams ir naujų technologijų naudojimo iki pasirengimo būsimai didesnei sąjungai.

Siekdamas įgyvendinti šią viziją, būsiu ir kūrybingas, ir ryžtingas, taip pat atsižvelgsiu į galimybes toliau modernizuoti mūsų viešąjį administravimą. Kad šį tikslą pasiekčiau, atliksiu plataus masto Komisijos struktūros ir operacijų peržiūrą, kurią papildys išorės lyginamoji analizė. Pripažįstu, kad šios visapusiškos užduoties negalėsiu atlikti vienas. Todėl subursiu aukšto lygio svarstymų grupę, kurios įžvalgos ir patirtis vertingai padės formuoti ateities Komisijos valstybės tarnybą. Taip pat ketinu pasinaudoti gausiomis žiniomis, sukauptomis esamuose tinkluose, pavyzdžiui, Europos viešojo administravimo tinkle, ir remtis ankstesnių peržiūrų patirtimi.

Remdamasis padaryta pažanga, visų pirma lyčių pusiausvyros srityje, toliau dėsiu pastangas, kad būtų sukurta įvairi ir įtrauki darbo jėga, geriau atstovaujanti žmonėms, kuriems mes tarnaujame. Saugi darbo vieta yra būtina sąlyga siekiant šio tikslo ir, jei būsiu patvirtintas, visapusiškai laikysiuosi atnaujintos Komisijos kovos su priekabiavimu politikos pagarbos ir pasitikėjimo kultūrai puoselėti. Ypatingą dėmesį taip pat skirsiu Komisijos darbuotojų geografinės pusiausvyros gerinimui. Galiausiai, tęsiu darbą, susijusį su mūsų darbuotojų ir pastatų saugumo didinimu.

Ne mažiau svarbus ateities valstybės tarnybos ramstis – labai veiksmingas talentų valdymas. Komisija turės labiau gebėti pritraukti talentingiausias darbuotojas iš visų valstybių narių, juos įtraukti ir ugdyti per visą jų karjerą, kartu pasitelkdama judumo politiką, kuri leidžia darbuotojams klestėti ir prisidėti prie mūsų prioritetų įgyvendinimo.

Jau padaryta didelė pažanga kuriant žaliąją ir skaitmeninę valstybės tarnybą, veiksmingą, šiuolaikišką ir tvarią darbo aplinką: dabar darbuotojai dirba visiškai mišrioje darbo aplinkoje ir veiksmingai naudojami naujomis skaitmeninėmis technologijomis bei žinių valdymo priemonėmis. Mano tikslas – remtis šia pažanga ir žengti dar platesnį žingsnį siekiant taikyti lanksčius ir bendradarbiavimu grindžiamus darbo metodus bei struktūras, paremtus racionalizuotais ir supaprastintais žmoniškųjų išteklių procesais ir politika. Tai būtina, kad Komisijos tarnybos, turėdamos ribotus išteklius, galėtų įgyvendinti didėjančius politikos prioritetus.

Vykdydamas savo įsipareigojimą siekti šių tikslų, pažadu remti didesnę suderinimą, bendradarbiavimą ir sinergiją su kitomis ES institucijomis, agentūromis bei įstaigomis, be kita ko, vykstant plataus masto Komisijos organizacinės struktūros ir veiklos peržiūrai, siekiant šiuolaikiško ir veiksmingo viešojo administravimo visoje ES viešojoje tarnyboje.

Taip pat pritariu Parlamento siekiui užtikrinti piliečiams ir įmonėms skaidrią, prieinamą, sąžiningą ir veiksmingą ES administraciją, grindžiamą aiškiais pagrindiniais skaitmeninių administracinių procedūrų principais, kuriuos savo naujausiame pranešime pabrėžė profesorius M. Draghi.

Siekdama šio tikslo Komisija padarė didelę pažangą, be kita ko, kad įveiktų kalbos kliūtis ir palengvintų piliečių bendravimą su ES administracija, sukūrė savo automatinio vertimo DI modelį. Mano tikslas – pasinaudoti šia patirtimi ir toliau remti daugiakalbystę taikant ES didįjį kalbos modelį, siūlant pažangias DI grindžiamas daugiakalbes paslaugas visomis ES kalbomis, gerinant ES administravimą ir skaitmeninių viešųjų paslaugų prieinamumą.

Žinau, kad Europos Parlamentas jau kuris laikas ir visų pirma 2023 m. lapkričio mėn. rezoliucijoje pagal SESV 225 straipsnį ragino priimti vieną bendrą reglamentą dėl administracinės procedūros. 2024 m. vasario mėn. Komisija į raginimą atsiliepė ir paskelbė apie parengiamąjį darbą, nurodydama, kokių tinkamiausių tolesnių veiksmų dėl to imsis. Šis vykdomas darbas padės kitai Kolegijai priimti sprendimą dėl konkrečių priemonių, įskaitant galimus teisėkūros veiksmus, kad būtų kuo labiau atsižvelgta į Parlamento rekomendacijas.

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto klausimai

10. Kaip planuojate toliau užtikrinti Teisinės valstybės sąlygų reglamento vykdymą, visų pirma atsižvelgiant į teisinės valstybės kriterijų vertinimo nenuoseklumą pagal Bendrųjų nuostatų reglamentą, EGADP reglamentą ir naujos redakcijos Finansinį reglamentą? Ar esate pasirengęs įsipareigoti visapusiškai naudotis šiomis priemonėmis, jei tenkinamos kitos šiose priemonėse numatytos sąlygos, pavyzdžiui, tais atvejais, kai pati Komisija nustato su Sąjungos vertybėmis susijusius pažeidimus (pvz., teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje ar kitose ataskaitose) ir kai valstybės narės nesilaiko Komisijos rekomendacijų arba atitinkamos ES Teisingumo Teismo ir Europos Žmogaus Teisių Teismo praktikos? Kokius šios teisinės sistemos patobulinimus pasiūlysite prieš pradėdant rengti naują daugiametę finansinę programą? Kaip užtikrinsite, kad lėšų išaldymas būtų panaikintas tik tada, kai pasiekiamos susijusios valstybių narių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose nustatytos teisinės valstybės tarpinės reikšmės? Kaip užtikrinsite kovos su sukčiavimu struktūros nuoseklumą ir veiksmingą įvairių subjektų, įskaitant Europos prokuratūrą ir OLAF, bendradarbiavimą ES lygmeniu? Kokių veiksmų imsitės, kad būtų kovojama su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis, visų pirma, kad Europos prokuratūra būtų sustiprinta dalyko kompetencijos ir išteklių požiūriu? Kaip užtikrinsite veiksmingą teisėsaugos, nacionalinių ir ES prokurorų bendradarbiavimą, visų pirma kalbant apie dalijimąsi informacija?

Įsipareigoju toliau atidžiai stebėti teisės viršenybės padėtį visose valstybėse narėse, užtikrindamas sąžiningą ir vienodą požiūrį pagal Sąlygų reglamentą. Juo remdamasi ES gali imtis priemonių, pavyzdžiui, sustabdyti mokėjimus arba atlikti finansines pataisas, kad apsaugotų Sąjungos biudžetą nuo teisinės valstybės principų pažeidimų valstybėse narėse. Tačiau Sąlygų reglamento tikslas nėra reaguoti į ES vertybių pažeidimus *per se*, jis yra priemonė, skirta reaguoti į tiesiogiai su Sąjungos finansinių interesų apsauga susijusias situacijas. Sąlygų reglamentas taikomas, jei kitos Sąjungos biudžeto apsaugos priemonės negali būti naudojamos veiksmingiau. Priemonių pagal Sąlygų reglamentą galima imtis kartu su kitomis priemonėmis, kaip kad Vengrijos atveju, nes taip pat buvo susidariusios sąlygos, jog Komisija dėl Pagrindinių teisių chartijos galėjo panaudoti Bendrųjų

nuostatų reglamente nustatytą horizontaliąją reikiamą sąlygą ir tarpines reikšmes pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę.

Nors kiekviena priemonė turi savo tikslus ir savo procedūrinės taisykles, kartu su kitais Kolegijos nariais, atsakingais už jų taikymą, užtikrinsiu, kad jos būtų naudojamos visiškai koordinuotai ir nuosekliai. Nedvejodamas pritarisiu tam, kad siekiant veiksmingai apsaugoti Sąjungos finansinius interesus būtų visapusiškai naudojamosi pagal kiekvieną priemonę suteiktais įgaliojimais ir tai būtų daroma laikantis taikytinų taisyklių.

Ateityje įsipareigoju kitoje daugiametėje finansinėje programoje įvesti griežtų teisės viršenybės apsaugos priemonių. Politinėse gairėse aiškiai nurodyta svarbi kitos kadencijos Komisijos užduotis – nustatyti, kaip geriausia ES biudžetu skatinti reformas, kuriomis būtų stiprinama teisės viršenybė. Šiuo klausimu taip pat pasimokysime iš priemonės „NextGenerationEU“ įgyvendinimo patirties, o ji ne kartą parodė, kaip teisės viršenybę stiprinančias reformas galima remti ir ES biudžetu. Pavyzdžiui, pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę su ES finansinių interesų apsauga susijusių tarpinių reikšmių atveju ir, be kita ko, kai kuriais teisės viršenybės srities tarpinių reikšmių atvejais lėšų negalima išmokėti tol, kol atitinkama valstybė narė nebus pradėjusi įgyvendinti būtinų reformų. Jei ateityje tokia reforma būtų atšaukta, Komisija gali sustabdyti dalį būsimų mokėjimų.

Siekiant apsaugoti ES finansinius interesus ir išlaikyti ES piliečių pasitikėjimą, labai svarbu užtikrinti nuoseklią kovos su sukčiavimu struktūrą ir veiksmingą įvairių subjektų bendradarbiavimą ES lygmeniu. Dėl didėjančio organizuoto nusikalstamumo ES reikia stiprinti ES kovos su sukčiavimu struktūras, daugiausia dėmesio skiriant tam, kad būtų išvengta dubliavimosi, išnaudojamas papildomumas ir kuriama didesnė sinergija. Todėl vadovausiu bendros kovos su sukčiavimu struktūros, susijusios su ES finansinių interesų apsauga, peržiūrai. Atliekant šią peržiūrą bus atsižvelgta į vykdomų ir būsimų susijusių subjektų ir tarnybų vertinimų rezultatus, kurie suteiks vertingų įžvalgų šiam procesui formuoti.

Čia pirmenybę teiksiu darbui, kuriuo remiamas darnesnis ir labiau koordinuotas požiūris į kovos su sukčiavimu pastangas ES lygmeniu. Tai bus ir paskatos glaudžiau bendradarbiauti Europos prokuratūrai, Europos kovos su sukčiavimu tarnybai bei kitiems atitinkamiems subjektams, taip pat didesnės sinergijos ir dalijimosi informacija galimybių nagrinėjimas. Visų pirma kartu su būsimu už demokratiją, teisingumą ir teisės viršenybę atsakingu Komisijos nariu imsiuosi reikiamų iniciatyvų, kad būtų padidintas Europos prokuratūros ir Europos kovos su sukčiavimu tarnybos papildomumas.

Biudžeto valdymo institucija, pripažindama Europos prokuratūros vaidmens svarbą kovojant su sukčiavimu ir korupcija, nepaisant griežtų šios daugiametės finansinės programos suvaržymų, rado, kaip padėti Europos prokuratūrai veiksmingai ir efektyviai vykdyti savo misiją. Gerai veikianti kovos su sukčiavimu struktūra, apimanti Europos prokuratūrą ir Europos kovos su sukčiavimu tarnybą, yra viena iš geriausių mūsų Sąjungos biudžeto apsaugos priemonių ir garantijų, kartu naudinga valstybių narių nacionaliniams biudžetams. Todėl mano prioritetas bus užtikrinti, kad visi ES kovos su sukčiavimu struktūros subjektai gautų reikiamą paramą.

Atsižvelgiant į tai, šiuo metu atliekamas Europos prokuratūros reglamento vertinimas ir kitos peržiūros taps pagrindu galimiems būsimiems veiksams, kuriais bus siekiama sustiprinti Europos prokuratūros vaidmenį kovojant su nusikaltimais, kenkiančiais Sąjungos finansiniams interesams. Ketinu skatinti ir toliau remti Europos prokuratūrą jai sėkmingai vykdančią savo įgaliojimus, sutelkiant dėmesį į Sąjungos ir jos valstybių narių finansiniams interesams kenkiančių nusikaltimų tyrimą ir baudžiamojo persekiojimo už juos vykdymą.

Kovojant su Sąjungos ir jos valstybių narių finansiniams interesams kenkiančiais nusikaltimais, labai svarbu užtikrinti veiksmingą teisėsaugos, nacionalinių ir ES prokurorų bendradarbiavimą, todėl toliau atidžiai stebėsiu, kaip pagal Sąlygų reglamentą su Europos prokuratūra bendradarbiauja valstybės narės.

Siekdamas stiprinti įvairių subjektų bendradarbiavimą, sieksiu sukurti tvirtą keitimosi informacija sistemą. Raginsiu parengti galimas iniciatyvas, kuriomis būtų skatinamas savalaikesnis ir veiksmingesnis Europos prokuratūros ir Europos kovos su sukčiavimu tarnybos keitimasis informacija, be kita ko, prirėkus raginsiu peržiūrėti jų darbo tvarką, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos sklandžiam bendradarbiavimui, kartu visapusiškai gerbiant jų nepriklausomumą atliekant tyrimus. Be to, tai užtikrins, kad ES lėšos būtų susigrąžinamos greitai, taikomos administracinės priemonės ir nustatomi galimi ES teisės pažeidimai, kurie gali turėti įtakos ES ir jos valstybių narių finansiniams interesams.

Galiausiai, jei būsiu patvirtintas Komisijos nariu, sustiprinsiu Komisijos prevencinius kovos su sukčiavimu veiksmus ir išnagrinėsiu būdus, kaip palengvinti baudžiamąjį persekiojimą už tarpvalstybinius nusikaltimus, kurie

daro poveikį Sąjungos lėšoms ir kurių valstybės narės negali išnagrinėti vienos. Taip galime užtikrinti tvirtesnę ir veiksmingesnę ES finansinių interesų apsaugą tiek ES, tiek valstybių narių lygmeniu ir padidinti ES piliečių pasitikėjimą institucijomis ir tuo, kaip valdome mokesčių mokėtojų pinigus.